

מסורת ח"ס

(א) ח"ס מ' שמי' (ב) נכרין ח"ס... (ד) נכרין ח"ס... (ה) נכרין ח"ס... (ו) נכרין ח"ס... (ז) נכרין ח"ס... (ח) נכרין ח"ס...

הגהות הב"ח

(ה) ח"ס ד' מדי ו' ח"ס ליקח יפת מולד:

מוסף רש"י

חב"ק. יינגליא לומר כי קוק ורעיו ו' וראש ורבי' ו'... (ג) מוטב מצד אחד... (ד) מוטב מצד שני... (ה) מוטב מצד שלישי... (ו) מוטב מצד רביעי... (ז) מוטב מצד חמישי... (ח) מוטב מצד שש... (ט) מוטב מצד שבע... (י) מוטב מצד שמונה...

רבינו חננאל

קילקלי. מלשון ו'ן הוא ורואי עשירי בגד משיבין... (א) מוטב מצד אחד... (ב) מוטב מצד שני... (ג) מוטב מצד שלישי... (ד) מוטב מצד רביעי... (ה) מוטב מצד חמישי... (ו) מוטב מצד שש... (ז) מוטב מצד שבע... (ח) מוטב מצד שמונה... (ט) מוטב מצד תשעה... (י) מוטב מצד עשר...

במה אשה פרק ששי שבת

סד.

עין משפט
ג' מצוה

נח א ב ג ד מ' מ"א
מהל' שלם הלוי י:

תורה אור השלם

1 וכל אשר יפל עליו מים במתים יטמא מקל כלי עץ או בגד או עור או שוקל כלי כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יזקא וקטא עד הערב וטורח ויקרא יא לב 2 וכל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עושים וכל כלי עץ תתקטא כמדבר לא ב איש אשר יטמא מטרע אהרן ודואו פורע או נב כקששים לא יאכל עד אשר יטמא ודבוע בעל טמא טמא או איש אשר תצא ממנו שבתך ורע' ויקרא כב ד 4 או איש אשר יטמא לו או שרץ אשר יטמא לו או בארס אשר יטמא לו לכל טמאתה ויקרא כב ה 5 וכל בגד וכל כלי עור אשר יזוהו עליו שבתך ורע' וקבס במים וקטא עד הערב ויקרא סו ו' 6 ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי וקבס אצעהו וצמיד טבעת עגיל וכוונת לפרע על כשמישים לפי ה' כמדבר לא ג ויקרא משה על קפוד החיל שיר האלפים אשר המאות הבאים מבא המלכות כמדבר לא ד ורמזו אל משה עברך נשא את ראש אגשי העצמות אשר ברת ולא נפקד ממנו איש כמדבר לא טט

לעני רש"י

פייטראל [פייטראל]. סמלון [רומח-חיה]. צינגליא. חב"ק [רצות-בטן ליסוס וכוונת]. ליצאיל [ליצוי-ח"ס משה]. חבל דק.

רב נסים גאון

הניחא למאן [דאמר] מוטב מצד א' למדין ואין משיבין. אלא למאן דאמר למדין משיבין מאי איכא למישר. מחלוקת בין ר' ישמעאל ורבנן. ועיקר דילה בספ' נדה כפי' יסמול ו'ף ו'ג אמר רב יהודה אמר שמואל משיבין ר' כל גזירה שיהא שאתה מופנה כל עיקר אין למדין משה. מופנה סעד אחד ל'ו' ישמעאל למדין ואין משיבין לרבנן למדין ומשיבין. אמר ר'הם משה לישראל שמא חזרתם לקילקולם הראשון אמרו לו לא נפקד ממנו איש. כפי' יסמול ספוק הבא על יבסו ו'ף ו'ה אמר. ו'ו' שמעון לא נפקד ממנו איש לביצה. ולרובי ה' נחבונתו כהם בחשוכה ו'.

כלי כלי. כשרים כתיב כל כלי אשר דקרא דשרים לא מני ליק דאשר יעשה מלאכה לאו כלי משיבין משמע: שק. הוא עשוי מנוצה של עושים שאף על פי שאינו אריג אלא קלע קטן עשה מנוצה של עושים כדכתיב בפרק ו'ה'יק שהו עמא משום אריג וע"פ שאינו אריג: קולע ג' נימין (כ"ו). ג' חוטיין של מנוה של נוזה של עושים נצושה: וסולב כלואר כפו. וקליעתו זו היא אריגתו מאחר שהו טווי כדאמרן גבי תיב חלילתא נריס פירקין (ד) דרי לכו אריג. והא דקאמר אריג שאינו אריג כלומר לאו אריג משום: אין לי אלא שק. העשוי לנגוס רועים: קילקלי. מלשון של סוס שקורין פייטראל: חב"ק. יינגליא של סרגא וזאקף ועושין אותה מנוצה של עושים טווי ואריג: יכול שאני מרכה הפגלים והמשימות. לגרא"ל שבושין למדוד וקולעין מן הנוזה כמו שנתלשה ואינו טווי ולא דמי לקולע שלש נימין ללעיל דהתם טווי הוא וזו היא אריגתו: יכול שאני מרכה כו'. הואיל וכתיב כל: ודון הוא. שלא נרצה ולא כריך קרא למעוטי: הן. תמיה הוא וכו' דכתיב כוונים הם: אס היקל בטומאה שרץ שהיא קלה. כלומר אס היקל למטמא חבלים ומשימות היקל לך כשרך בטומאתו קלה וטומאת ערב: נקל. גם אהנו כננין אכ זה נמת בטומאתו ממורה טומאת ו': השפא דתם גזירה שזה. וכו' היכי דליף את משיבין למעוטי וכלים ומשימות יליף נמי שרך ממת לכל מעשה עושים לרבות קילקלי ומתק: אין לי אלא כשרך. דלא זק ההם כתיב: אס ריבה. למטא דבר הנא מונב הסוס בטומאת ערב הוא דריבה: שהי מרובה. שכל המגעות טומאת ערב הן בין דשרך ונילה ושכנת זרע מגע הוה ומגע עמא מת: נרצה אנו בטומאה ו' שן מועטת היא. שאינה ככל המגעות אלא כמגע המת בלד: מופנה. כריך שמה גזירה שזה וז' מני' חבונת דנגד ועור מופנין למדרש זה שלא יהו לריבין לגופין ומאחר שמופנין ללמוד גזירה שזה ה"ל כמאן דמתיב דרשא נקרא כהדיא ואין משיבין עליה: דאי לאו מופנה. אמרינן לגופין בלא ולא ילפינן להא מילתא מיניה: דאיכא למישרך כו'. וה"ה דמני' ונימיר הכי אגזירה שזה קמיימא ומיהו אסקי לכולה כרייהא כרישא ופריך אהא דסליק מינה ובישיבא דמשנין כהא מיתרעה נמי קמיימא: לאי כהמת: וכסיב כיב כשכנת ארע. דנגד ועור טמאים הם כו' מלד אהד. הכתובין כשרך מופנים כדאמרן חנינאל למ"ד כו'. פלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן היא כשכנת נדה כהמסתל (דף כ"ב): אלא למאן דאמר למדין. אס אין תשובה: ומשיבין. אס יש להשיב: מאי איכא למימר. הרי יש להשיב שכן טומאה כעדשה: והנוגע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכנת זרע: דפוס של דין. שמונחות בו: גיחון. ללנות: לקלוקלכס. של מעשה עושים לנות את נות מולח שמא כן עשייתם נמדדין לך אתם לריבין קרבן: לא נפקד. לא נתמר מדת יהודית: שזנו

בגד ועור האמור במת טמא כל מעשה עושים אף בגד ועור האמור בשרץ טמא כל מעשה עושים אין לי אלא דבר הבא מן העושים ימינין לרבות דבר הבא מונב הסוס ומונב הפרה תלמוד לומר או שק והא אפיקתיה לקילקלי אלא בשרץ בטומאת מת מניין רדין הוא טימא במת וטימא בשרץ מה כשטימא בשרץ עשה דבר הבא מונב הסוס ומונב הפרה כמעשה עושים אף כשטימא במת עשה דבר הבא מונב הסוס ומונב הפרה כמעשה עושים הן אם הרבה בטומאת ערב שהיא מרובה נרבה בטומאת שבעה שהיא מועמת תלמוד לומר בגד ועור בגד ועור לגזירה שזה נאמר בגד ועור בשרץ ונאמר בגד ועור במת מה בגד ועור האמור בשרץ עשה דבר הבא מונב הסוס ומונב הפרה כמעשה עושים אף בגד ועור מופנה דאי לאו מופנה איכא למישרך מה לשרץ שכן מטמא כעדשה (א) לאי אפנויי מופני (ב) מכדי שרץ איתקש לשכבת זרע דכתיב 'איש אשר תצא ממנו שכבת זרע וסמך ליה 'איש אשר יגע בכל שרץ וכתביב ביה בשכבת זרע' (ג) וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע בגד ועור דכתב רחמנא בשרץ למה לי שמע מינה לאפנויי ואכתי מופנה מצד אחד הוא הניחא למאן דאמר (ד) מופנה מצד אחד למדין ואין משיבין אלא למאן דאמר (ה) למדין ומשיבין מאי איכא למימר דמת נמי אפנויי מופנה מכדי מת איתקש לשכבת זרע דכתיב (ו) והנוגע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע וכתביב בשכבת זרע וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע בגד ועור דכתב רחמנא במת למה לי ש"מ לאפנויי: ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצעהו וצמיד טבעת עגיל וכומו א"ד אלעזר יעגיל זה דפוס של דין כומו זה דפוס של בית הרחם אמר רב יוסף אי הכי היינו דמתרגמינן מחוך דבר המביא לידי גיחוך אמר ליה רבה מגופיה דקרא ש"מ כומו כאן מקום זימה: ויקצוף משה על פקודי החיל אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובא אמר להן משה לישראל שמא חזרתם לקלוקלכס הראשון אמרו לו 'לא נפקד ממנו איש אמר להן אם כן כפרה למה אמרו לו אם מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו מיד ונקרב את קרבן ה' תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה הוצרכו ישראל שבאותו הדור כפרה מפני שזנו

ללנות: לקלוקלכס. של מעשה עושים לנות את נות מולח שמא כן עשייתם נמדדין לך אתם לריבין קרבן: לא נפקד. לא נתמר מדת יהודית: שזנו